

[A. O. D. Petersen.]

ogsaa, man maa forstaa det saaledes, at disse Banker og Sparekasser har faaet en Lære gennem disse Aar, som vil bidrage til, at de ikke ser saa forfærdelig letsindigt paa en Udlaansvirksomhed, mod hvis Følger den højtærede Landbrugsminister jo saa tydeligt salverer sig og Staten, og den Fortjeneste paa $\frac{1}{4}$ pCt., som disse Banker og Sparekasser kan opnaa, skal dog heller ikke virke særlig animerende. Jeg er overbevist om, at hvis disse Laan skal virke gavnlige, maa de sættes ret yderligt; men det er det, man ikke kan paaregne, at Banker og Sparekasser vil, og hvis de ikke vil det, vil Kreditorerne jo ikke have nogen særlig Interesse i at hjælpe. Og at Familie og Bekendte skal træde hjælpende til, naar der først er opnaaet enten en Tvangsakkord eller en frivillig Akkord, for at garantere overfor Banker og Sparekasser, kan man vel ikke med større Ret vente, idet vel ingen i Øjeblikket tør vove at sige, at nu er Nedgangen i Landbrugsejendommens Værdi slutet. Hvis vi staaer overfor en ny Nedgang igennem de kommende Aar i Ejendommenes Priser, i den Værdi, som i Virkeligheden skal bære disse Laan, naar ikke Tabet skal falde paa andre — og denne Nedgang mener jeg nødvendigvis maa komme, hvis ikke Afsætningsforholdene forbedres, saaledes at Driften bliver rentabel —, tror jeg ikke, man skal regne i saa forfærdelig høj Grad med nogen velvillig Hjælp, heller ikke fra Families og Bekendtes Side.

I Lovforslagets Bemærkninger staaer der endvidere i 3die Stykke:

„Af de af Statens Kriselaanefond til Banker og Sparekasser ydede Laan maa kun betinges en Rente, svarende til den billigste Rente, hvortil Staten selv paa det paagældende Tidspunkt kan optage Laan.“

Jeg vil i denne Forbindelse gerne spørge den højtærede Minister: Hvis Kriselaanefonden, som er skitseret i et Lovforslag, som jo skal behandles ved anden Lejlighed, er optaget af Staten til en Rentesats af f. Eks. 5 pCt., men der senere hen vil være Mulighed for Staten for at faa optaget Laan paa 4 pCt., vil det saa betyde, at denne Rente skal nedsættes, saaledes at Staten bærer det Rentetab, der derved fremkommer, eller skal Udtrykket „det paagældende Tidspunkt“ forstaaes saaledes, at det er det Tidspunkt, hvorpaa Laanet optages? Jeg nærer, som sagt, ikke nogen stor Tiltro til en saadan Lovs Virkninger overfor Landbrugskrisen. Jeg tror, at dette Lovforslag hører til den Kategori af Lov-

forslag, om hvilke det gælder mere at synes end at være, men jeg kan paa mit Partis Vegne sige, at vi er enige om, at dette Lovforslags Gennemførelse maaske i de enkelte Tilfælde kan have sin Betydning, at en og anden Landmand rundt omkring i Landet maaske herved kan faa en Hjælp, som han højligst trænger til, og som han ikke eller i hvert Fald kun vanskeligt kan faa paa anden Maade, og derfor tilsiger vi vor velvillige Medvirken ved dette Lovforslags Udformning, idet vi dog maa forlange, at Ministeren fremkommer med de Oplysninger, jeg her har ønsket.

Lovforslag Nr. 52 om Driftslaaneforeninger for Ejere af Landejendomme gaar ud paa, at Landbrugsministeren bemyndiges til af Statens Kriselaanefonds Midler at anvende indtil 6 Mill. Kr. til Udlaan til saadanne Driftslaaneforeninger. Disse Driftslaaneforeninger skal bestaa af mindst 30 Medlemmer, saaledes som det er skitseret i § 3, og de skal være Ejere af en samlet Jordværdi af mindst 300 000 Kr. I denne Forbindelse vil jeg gerne spørge den højtærede Minister: Er det tilstrækkeligt, at disse Medlemmer driver den Jord, eller skal de være Ejere af den? Jeg gaar naturligvis ud fra, at det er tilstrækkeligt, at de driver den Jord, idet ellers en Mængde, som er Lejere eller Forpagtere, vilde være ude af Stand til at benytte sig af Loven. Men jeg tager vel ikke fejl, naar jeg gaar ud fra, at det drejer sig om dem, der rent driftsmæssigt set disponerer over Jorden. Der kan tilstaaes disse Driftslaaneforeninger efter Ministerens Skøn Laan paa indtil 10 pCt. af den samlede Jordværdi, under særlige Forhold dog 15 pCt., og Renten skal være den billigste Rente, som Staten selv kan laane til. Foreningens Medlemmer hæfter solidarisk saavel for Renterne som for Tilbagebetalingen. Her staaer ikke noget om, at denne Rente skal være den billigste paa det paagældende Tidspunkt. Her er altsaa en Forskel mellem de to Love, og derfor er mit Spørgsmaal, om Staten paa nogen Maade kan komme til at tabe ved Rentesatsens Nedsættelse, berettiget.

§ 2 indeholder de nærmere Regler for Foreningernes Oprettelse og Virksomhed. Den indeholder Bestemmelse om, at Bestyrelsen fastsætter Rentefodens Størrelse og ligesaa Laanenes Størrelse, og at Foreningen hvert Aar skal indsende Beretning til Landbrugsministeren.

§ 4 bestemmer, at der i hver Amtsraadskreds skal nedsættes et Udvalg paa 3 Medlemmer, et Medlem valgt af Ministeren, et af De samvirkende Landboforeninger og et